

DE GEBROEDERS SISTERS

DE
GEBROEDERS
SISTERS

Patrick deWitt

Vertaald door Caroline Meijer en
Saskia van der Lingen

Uitgeverij De Arbeiderspers
Utrecht · Amsterdam · Antwerpen

De vertalers ontvingen voor deze vertaling een werkbeurs van het Nederlands Letterenfonds.

Deze uitgave is mede mogelijk gemaakt door een subsidie van de Canada Council for the Arts.

Nederlands
letterenfonds
dutch foundation
for literature

The Canada Council
for the Arts | Le Conseil des Arts
du Canada

Copyright © 2011 Patrick deWitt

Copyright Nederlandse vertaling © 2012 Caroline Meijer en Saskia van
der Lingen / bv Uitgeverij de Arbeiderspers, Utrecht

Oorspronkelijke titel: *The Sisters Brothers*

Uitgave: Ecco, HarperCollins Publishers, New York /
Granta Books, Londen

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt, door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van bv Uitgeverij De Arbeiderspers, Franz Lisztplantsoen 200, 3533 JG Utrecht. *No part of this book may be reproduced in any form, by print, photoprint, microfilm or any other means, without written permission from bv Uitgeverij De Arbeiderspers, Franz Lisztplantsoen 200, 3533 JG Utrecht.*

Omslagontwerp: Nico Richter

Afbeeldingen omslag en binnenwerk: Suet Yee Chong

ISBN 978 90 295 8326 8 / NUR 302

www.arbeiderspers.nl

Voor mijn moeder

OREGON CITY, 1851

een

**PROBLEEM
MET DE
PAARDEN**

Ik zat bij de riante woning van de Commodore te wachten tot mijn broer naar buiten kwam met nieuws over de klus. Het dreigde te gaan sneeuwen en ik had het koud, en omdat ik niks beters te doen had bekeek ik Charlies nieuwe paard, Nimble, eens goed. Mijn nieuwe paard heette Tub. Wij deden niet aan namen voor paarden, maar we hadden ze gekregen met die namen erbij, als gedeeltelijke betaling voor de vorige klus, dus vandaar. Onze naamloze vorige paarden waren geslachtofferd, dus het was niet dat we deze nieuwe niet nodig hadden, maar ik vond dat we beter geld hadden kunnen krijgen om paarden naar onze eigen zin te kopen, paarden zonder geschiedenis en gewoonten en namen waarmee ze verwachtten te worden aangesproken. Ik was erg op mijn vorige paard gesteld en werd sinds kort in mijn slaap bezocht door schrikbeelden van zijn dood, zijn trappende, brandende benen, zijn van de hitte knappende oogbollen. Snel als een windvlaag kon hij wel zestig mijl per dag afleggen en nooit had ik mijn hand naar hem opgeheven, behalve om hem te aaien of te rossenkammen. Ik probeerde er niet aan te denken hoe hij in die schuur in de vlammen was omgekomen, maar hoe kon ik me tegen dat beeld wapenen als het zich ongenood aandiende? Tub was heus een gezond dier maar hij zou geschikter zijn geweest voor een andere, minder ambitieuze eigenaar. Hij was nogal plomp en had een holle rug en meer dan vijftig mijl op een dag haalde hij niet. Vaak was ik gedwongen hem de zweep te geven, wat sommige mannen geen punt vinden en andere maar al te graag doen, maar waar ik niet van hou; en als ik het gedaan had vond hij, Tub, me wreed en dacht bij zichzelf: Wat een treurnis, het leven.

Ik voelde ogen in mijn rug prikken en wendde mijn blik van Nimble af. Charlie stond op de bovenverdieping door het raam naar beneden te turen en hield vijf vingers op. Ik reageerde niet en

hij trok een gezicht om me aan het lachen te maken; toen ik niet lachte, verslakte zijn gelaatsuitdrukking weer en bewoog hij naar achteren, uit het zicht. Hij had me naar zijn paard zien kijken, wist ik. Die ochtend had ik voorgesteld om Tub te verkopen en ieder de helft van een nieuw paard te betalen en was hij het met me eens geweest dat dat eerlijk was, maar later, toen we aan ons middagmaal zaten, had hij gezegd dat we het beter konden uitstellen tot de nieuwe klus was afgerond, wat niet logisch was, want het probleem met Tub was dat hij juist een hinderpaal zou zijn bij de nieuwe klus, dus konden we hem toch beter van tevoren vervangen? Charlie had een veeg etensvet in zijn snor en hij zei: 'Beter na afloop, Eli.' Hij had niets te klagen over Nimble, die net zo goed of zelfs beter was dan zijn vorige, naamloze paard, maar hij had dan ook als eerste uit de twee paarden kunnen kiezen, terwijl ik in bed lag te herstellen van een beenwond die ik tijdens de klus had opgelopen. Ik was niet in mijn sas met Tub maar mijn broer was tevreden met Nimble. Dat was het probleem met de paarden.

Charlie besteeg Nimble en we reden weg, richting de Pig-King.

We waren twee maanden daarvoor nog in Oregon City geweest, maar ik telde vijf nieuwe winkels in de hoofdstraat en stuk voor stuk leken ze goede zaken te doen. 'Een vernuftig volkje,' zei ik tegen Charlie, die geen antwoord gaf. We zaten aan een tafeltje achter in de King en kregen onze gebruikelijke fles en twee glazen voor-gezet. Charlie schonk voor me in, terwijl we normaal gesproken ieder zelf inschenken, dus ik was voorbereid op slecht nieuws toen hij ermee voor de draad kwam: 'Ik ben de hoofdman dit keer, Eli.'

'Zegt wie?'

'Zegt de Commodore.'

Ik sloeg mijn brandewijn achterover. 'En dat houdt in?'

'Dat houdt in dat ik de leiding heb.'

'Wat houdt het in voor de poen?'

'Meer voor mij.'

'Voor mijn poen, bedoel ik. Zelfde als altijd?'

'Voor jou minder.'

'Ik zie er de logica niet van in.'

'Die problemen met de laatste klus hadden zich niet voorgedaan als er een hoofdman was geweest, zegt de Commodore.'

'Er zit geen logica in.'

'Toch wel.'

Hij schonk me nog een glas in en ik sloeg de inhoud achterover. Ik zei, evengoed tegen mezelf als tegen Charlie: 'Als hij wil betalen voor een hoofdman, mij best. Maar het deugt niet om de man eronder te korten. Ik heb een kogel uit mijn been moeten laten peuren en mijn paard is verbrand terwijl ik me voor hem uitsloofde.'

'Mijn paard is ook verbrand. Hij heeft ons nieuwe paarden gegeven.'

'Het deugt niet. En hou op me in te schenken, ik ben niet inva-

lide.' Ik pakte de fles van hem af en vroeg naar de bijzonderheden van de klus. We moesten in Californië een goudzoeker opsporen en koud maken, ene Hermann Kermit Warm. Charlie haalde een brief uit zijn binnenzak. Het was een schrijven afkomstig van de verkenner van de Commodore, een fat luisterend naar de naam Henry Morris, die ons vaak vooruitging om inlichtingen in te winnen: 'Heb Warm vele dagen geobserveerd en kan het volgende melden aangaande zijn gewoonten en karakter. Hij is van nature een eenzaat maar brengt vele uren in de saloons van San Francisco door, zich verpozend met het lezen van schei- en wiskundeboeken of het maken van tekeningetjes in de marge daarvan. Hij zeult die dikke boekwerken rond aan een boekenriem als was hij een schooljongen, iets waarom hij veelvuldig wordt bespot. Hij is klein van gestalte, wat het schouwspel nog komischer maakt, maar pas op, grappen over zijn lichaams lengte duldt hij niet. Ik heb hem meermalen in een gevecht verwickeld gezien en hoewel hij meestal verliest, denk ik dat geen van zijn tegenstanders graag een tweede maal met hem op de vuist zou gaan. Bijten is hem namelijk niet te min. Hij is kaal, heeft een woeste rode baard, lange, slungelige armen en de uitpuilende buik van een zwangere vrouw. Hij wast zich zelden en slaapt waar hij kan – in schuren, in portieken, of zo nodig op straat. Spreekt men hem aan dan is zijn houding steeds bruusk en afwerend. Hij is gewapend met een Baby Dagoon, weggestopt in een sjerp rond zijn middel. Hij drinkt niet vaak, maar heft hij dan eindelijk de fles, dan heft hij die om stomdronken te worden. Hij betaalt voor zijn whiskey met ruw stofgoud dat hij bewaart in een leren buidel aan een lang touw, verborgen tussen de plooiën van zijn vele lagen kleren. Sinds mijn komst heeft hij de stad niet één keer verlaten en ik weet niet of hij van plan is terug te keren naar zijn concessie, die zich ongeveer tien mijl ten oosten van Sacramento bevindt (zie bijgevoegde kaart). Gisteren vroeg hij me in een saloon beleefd om een vuurtje, waarbij hij me aansprak bij mijn naam. Ik heb geen idee hoe hij hiervan op de hoogte was, want hij scheen nooit te merken dat ik hem volgde. Toen ik hem vroeg hoe hij mijn identiteit had weten te achterhalen, werd hij grof in de mond en ben ik weggegaan. Ik heb geen hoge dunk van hem, al zijn er die beweren dat hij over

buitengewone geestvermogens beschikt. Wel erken ik dat hij een bijzondere persoon is, maar verder in de richting van een compliment aan zijn adres wil ik niet gaan.'

Naast de kaart van Warm's concessie had Morris een vlekkerig tekeningetje van de man gemaakt, maar hij had naast me kunnen staan zonder dat ik zou doorhebben dat hij het was, zo onbeholpen was de weergave. Toen ik dit tegen Charlie opmerkte, zei hij: 'Morris wacht ons op in een hotel in San Francisco. Hij zal ons Warm aanwijzen en dan weten wij wat ons te doen staat. Het is een goeie plek om iemand uit de weg te ruimen, heb ik gehoord. Als ze niet bezig zijn de complete stad af te branden, worden ze wel afgeleid door die eeuwige wederopbouw.'

'Waarom ruimt Morris hem niet uit de weg?'

'Die vraag stel je altijd en mijn antwoord luidt altijd: Dat is niet zijn klus, maar de onze.'

'Het is stompzinig. De Commodore kort mijn loon maar betaalt die kneus een honorarium plus onkosten zodat Warm in de smiezen krijgt dat hij wordt geschaduwd.'

'Je kunt Morris geen kneus noemen, broer. Dit is de eerste keer dat hij een steek laat vallen en hij geeft zijn misser ruitlerlijk toe. Ik denk dat het meer over Warm zegt dan over Morris dat hij gesnapt is.'

'Maar de man brengt de nacht door op straat! Wat weerhoudt Morris ervan hem simpelweg in zijn slaap dood te schieten?'

'Misschien het feit dat Morris geen huurmoordenaar is?'

'Waarom zou je hem dan nog sturen? Waarom heeft hij óns een maand geleden niet gestuurd?'

'Een maand geleden hadden wij een andere klus. Je vergeet dat de Commodore veel belangen en zaken heeft en ze slechts één voor één kan afhandelen. Een gehaaste zaak is een slechte zaak, woorden uit zijn eigen mond. Je hoeft zijn successen maar in ogenschouw te nemen om in te zien hoe waar die woorden zijn.'

Het maakte me misselijk hem de Commodore zo vol bewondering te horen citeren. Ik zei: 'Het gaat ons weken kosten om in Californië te komen. Waarom zouden we die tocht ondernemen als het niet nodig is?'

'Maar de tocht is wél nodig. Dat is de klus.'

‘En wat als Warm er niet is?’

‘Hij zal er zijn.’

‘En zo niet?’

‘Godsamme, hij zal er zijn!’

Toen het tijd werd om af te rekenen wees ik naar Charlie. ‘De hoofdman betaalt.’ Normaal gesproken betalen we ieder de helft, dus hij vond het niet leuk. Mijn broer is altijd een vrek geweest, dat heeft hij van onze vader.

‘Voor deze keer dan,’ zei hij.

‘Hoofdman heeft een hoofdmansalaris.’

‘Jij hebt de Commodore nooit gemogen. En hij heeft jou nooit gemogen.’

‘Ik mag hem steeds minder,’ zei ik.

‘Het staat je vrij hem dat te vertellen, als het een ondraaglijke last voor je wordt.’

‘Je merkt het gauw genoeg, Charlie, als het een ondraaglijke last voor me wordt. Je merkt het gauw genoeg en hij ook.’

Dit gekibbel had nog even kunnen doorgaan, ware het niet dat ik mijn broer achterliet en me terugtrok in mijn kamer in het hotel tegenover de saloon. Ik hou niet van ruziën en al helemaal niet met Charlie, die ongemeen scherp uit de hoek kan komen. Later die nacht hoorde ik hem op straat woorden hebben met een groep mannen en luisterde ik even of hij geen gevaar liep, en dat liep hij niet – de mannen vroegen hem hoe hij heette en hij zei het ze en ze lieten hem met rust. Maar ik zou hem te hulp geschoten zijn, was in feite al bezig mijn laarzen aan te trekken toen het groepje zich verspreidde. Ik hoorde Charlie de trap op komen, sprong in bed en deed alsof ik diep in slaap was. Hij stak zijn hoofd om de deur en zei mijn naam maar ik gaf geen antwoord. Hij deed de deur dicht en ging naar zijn kamer en ik lag in het donker en dacht na over het probleem van familie, hoe krom en krankjorum de verhalen van een bloedlijn kunnen zijn.

De volgende ochtend regende het – een gestage stroom koude druppels die de wegen veranderden in moddersoep. Charlies maag was van streek van de brandewijn en ik ging naar de drogist voor een middel tegen misselijkheid. Ze gaven me een geurloos, kobaltblauw poedertje dat ik door zijn ochtendkoffie mengde. Wat de ingrediënten van het tinctuur waren weet ik niet, maar wel dat hij erdoor uit zijn bed kwam en op Nimble belandde en dat het hem zo alert maakte dat ik er hoorndol van werd. Twintig mijl van de stad verwijderd hielden we rust op een open plek waar het bos de zomer ervoor was afgebrand door blikseminslag. We waren klaar met eten en bezig weer op te zadelen voor vertrek, toen we een eindje zuidwaarts een man zagen lopen met een paard aan een leidsel. Als hij erop gereden had, denk ik niet dat we er een woord aan vuil hadden gemaakt, maar het was vreemd dat hij het paard zo leidde. ‘Waarom ga jij niet even kijken wat hij aan het doen is,’ zei Charlie.

‘Een rechtstreekse order van de hoofdman,’ zei ik. Hij reageerde niet en ik dacht: De grap raakt sleets. Ik besloot hem niet meer te maken. Ik reed de wandelaar achterop. Toen ik hem had ingehaald en mijn paard wendde, merkte ik dat hij hilde en ik steeg af om hem te woord te staan. Ik ben lang en zwaargebouwd en zie er nogal ruig uit, en de paniek was van zijn gezicht af te lezen. Om hem gerust te stellen zei ik: ‘Ik wil u geen kwaad doen. Mijn broer en ik zaten net te eten. Ik heb te veel klaargemaakt en ik vroeg me af of u honger had.’

De man droogde zijn tranen met zijn handpalm, haalde diep adem en huiverde. Hij probeerde me te antwoorden – althans hij deed zijn mond open – maar er kwamen geen woorden of geluiden naar buiten. Hij was zo radeloos dat communiceren onmogelijk was.

Ik zei: 'Ik zie dat u gekweld wordt door verdriet en uw tocht vermoedelijk liever alleen voortzet. Neem me niet kwalijk dat ik u heb gestoord, ik hoop dat u op weg bent naar een beter lot.' Ik besteed Tub en was alweer halverwege de terugweg toen ik zag dat Charlie opstond en zijn pistool mijn kant op richtte. Ik draaide me om en zag de wenende man in hoog tempo op me af rijden; hij leek geen kwaad in de zin te hebben en ik gebaarde naar Charlie dat hij zijn pistool kon laten zakken. Nu reden de wenende man en ik evenwijdig aan elkaar, en hij riep me toe: 'Ik ga graag op uw aanbod in.' Toen we bij onze rustplaats kwamen, pakte Charlie het paard van de man vast en zei: 'U moet nooit zo hard achter iemand aan rijden. Ik dacht dat u het op mijn broer had gemunt en had bijna geschoten.' De wenende man maakte een wegwijsgebbaar om aan te geven dat de opmerking niet relevant was. Dit verraste Charlie – hij keek me aan en vroeg: 'Wie is deze persoon?'

'Hij is overstuur. Ik heb hem een bord eten aangeboden.'

'Er is niets meer over, alleen nog een stuk brood.'

'Dan maak ik nog wat.'

'Geen sprake van.' Charlie bekeek de wenende man van top tot teen. 'Maar zeg, is dit niet de Treurende Man?'

De wenende man schraapte zijn keel en sprak: 'Het is lomp om over iemand te spreken alsof hij er niet bij is.' Charlie wist niet of hij moest lachen of hem tegen de vlakte moest slaan. Tegen mij zei hij: 'Is die vent gek?'

'Ik verzoek u op uw tellen te passen,' zei ik tegen de vreemdeling. 'Mijn broer voelt zich niet goed vandaag.'

'Ik voel me prima,' zei Charlie.

'Zijn naastenliefde kent grenzen,' zei ik.

'Hij ziet er ziek uit,' zei de wenende man.

'Ik zei ik voel me prima, verdomme nog aan toe.'

'Hij is inderdaad wat ziekjes,' zei ik. Ik zag dat Charlies geduld opraaakte. Ik pakte een paar stukken brood en legde ze in de hand van de wenende man. Hij staarde er een hele poos naar en begon toen opnieuw te snikken, hoestend, met lange uithalen en bevend als een riet. Ik zei tegen Charlie: 'Zó was hij eraan toe toen ik hem aantrof.'

'Wat is er met hem aan de hand?'

‘Dat heeft hij niet verteld.’ Ik vroeg de wenende man: ‘Meneer, wat is er met u?’

‘Ze zijn weg!’ riep hij. ‘Ze zijn allemaal weg!’

‘Wie zijn weg?’ vroeg Charlie.

‘Weg zonder mij! Ik wou dat ik ook weg was! Ik wou dat ik met hen mee was!’ Hij liet het brood vallen en liep weg met zijn paard. Om de tien passen gooide hij zijn hoofd achterover en slaakte een kreet. Dit deed hij drie keer en mijn broer en ik draaiden ons om om de sporen van ons kamp uit te wissen.

‘Ik vraag me af wat er met hem aan de hand is,’ zei Charlie.

‘Hij is krankzinnig geworden van een of ander verdriet.’

Tegen de tijd dat we onze paarden bestegen, was de wenende man uit het zicht verdwenen, en de bron van zijn zorgen zou voor eeuwig een mysterie blijven.

In stilte reden we verder, ieder verzonken in onze eigen gedachten. Charlie en ik hadden een stilzwijgende afspraak dat we ons vlak na een maaltijd niet overhaastten. Het leven dat wij leidden kende vele ontberingen en dit soort kleine genoegens lieten we ons niet ontnemen; bij elkaar opgeteld maakten ze het leven draaglijk genoeg om ermee door te gaan, vond ik.

‘Wat heeft die Hermann Warm eigenlijk op zijn kerfstok?’ vroeg ik.

‘Iets van de Commodore gestolen.’

‘Wat dan?’

‘Dat zal gauw genoeg blijken. Hem uit de weg ruimen, daar gaat het om.’ Hij reed voorop en ik achteraan. Ik had dit al een tijdje ter sprake willen brengen, vóór de vorige klus al.

‘Heb jij dat nou nooit vreemd gevonden, Charlie? Al die lieden die zo stom zijn om van de Commodore te stelen? Een gevreesd man als hij?’

‘De Commodore heeft geld. Waar zou een dief anders in geïnteresseerd zijn?’

‘Hoe leggen ze de hand op dat geld? We kennen de Commodore als een voorzichtig man. Hoe komt het toch dat al die verschillende lieden zich toegang weten te verschaffen tot zijn rijkdommen?’

‘Hij doet zaken tot in alle uithoeken van het land. Een man kan niet op twee plaatsen tegelijk zijn, laat staan honderd. Het is niet meer dan logisch dat hij het slachtoffer wordt.’

‘Slachtoffer!’ zei ik.

‘Hoe wil je het anders noemen als iemand gedwongen is zijn fortuin te beschermen door types als ons in te schakelen?’

‘Slachtoffer!’ Dat vond ik nou amusant. Ter ere van de arme Commodore hief ik een sentimentele ballade aan: *‘Zijn tranen achter bloesempracht, het nieuws kwam uit de stad.’*

‘Daar gaan we weer.’

‘*Zijn meisje in ’t preeel gezien, door goud en bont omvat.*’

‘Je bent gewoon kwaad op me omdat ik de leiding heb.’

‘*Zijn hart begreep haar lach als lief, betaalt daarvoor de prijs.*’

‘Ik ben het zat om het daar steeds over te hebben.’

‘*Mevrouw bedrijft de zonde, zuur, zijn liefde zag de zeis.*’

Zijns ondanks moest Charlie glimlachen. ‘Wat is dat voor liedje?’

‘Ergens gehoord.’

‘Nogal droevig.’

‘De beste liedjes zijn allemaal droevig.’

‘Dat zei moeder ook altijd.’

Ik was even stil. ‘Echt droevig word ik er eigenlijk niet van.’

‘Je lijkt precies moeder, in veel opzichten.’

‘Jij niet. En op vader lijkt je ook niet.’

‘Ik lijk op niemand.’

Hij zei het terloops, maar het was het soort opmerking dat een gesprek deed stokken, doodsloeg. Hij ging weer voor me rijden en ik keek naar zijn rug, en hij wist dat ik naar zijn rug keek. Hij gaf Nimble de sporen en ze gingen ervandoor, met mij erachteraan. Het was onze gebruikelijke manier van reizen en ons gebruikelijke tempo, maar desondanks had ik het gevoel dat ik achter hem aanholde.

De dagen waren nog kort zo aan het eind van de winter en we stopten in een droog ravijn om voor de nacht ons kamp op te slaan. In avonturenfeuilletons kom je vaak dit tafereel tegen: twee afschrikwekkende ruiters die elkaar bij het kampvuur schunnige verhalen vertellen en aangrijpende liederen zingen over de dood en frivole avontuurtjes. Maar ik kan u zeggen dat ik na een lange dag rijden niets liever wil dan gaan liggen en slapen, en dat is precies wat ik deed, zonder zelfs maar een behoorlijk maal te nuttigen. De volgende ochtend voelde ik bij het aantrekken van mijn laarzen een scherpe steek in de grote teen van mijn linkervoet. Ik hield mijn laars ondersteboven en klopte op de hak in de verwachting dat er een brandnetel uit zou vallen, maar er smakte een grote harige spin ruggelings op de grond, zijn acht armen peddelend in de koude lucht. Mijn hartslag sloeg op hol en ik werd licht in het hoofd, want ik ben doodsbenauwd voor spinnen en slangen en ander kruipend gedierte, en Charlie, die dat weet, schoot me te hulp en wipte het beestje met zijn mes het vuur in. Vol leedvermaak keek ik toe hoe de spin in elkaar krulde en rokend als een verfrommelde bal papier aan zijn eind kwam.

Een vlijmende kou trok vervolgens door mijn onderbeen omhoog en ik zei: ‘Dat was een krachtig beestje, broer.’ Opeens werd ik overvallen door koorts en was ik gedwongen te gaan liggen. Charlie werd bezorgd omdat ik zo bleek zag en toen ik merkte dat ik niet langer kon spreken, stookte hij het vuur op en reed naar het dichtstbijzijnde stadje om een dokter te halen. Tegen of deels tegen diens zin bracht hij er een bij me – ik was de kluts kwijt maar ik herinner me zijn gevloek telkens als Charlie buiten gehoorsafstand was. Ik kreeg een of ander medicijn of tegengif toegediend waar iets in zat wat me benevelde en vrolijk maakte alsof ik dronken was, en het enige wat ik wilde was iedereen alles

vergeven en onafgebroken tabak roken. Al snel viel ik in een peilloos diepe slaap en de hele verdere dag en nacht tot in de volgende ochtend bleef ik onaanspreekbaar. Toen ik wakker werd, zat Charlie nog steeds bij het vuur. Hij keek mijn kant op en glimlachte.

‘Kun je je herinneren wat je net gedroomd hebt?’ vroeg hij.

‘Alleen dat ik me gevangen voelde,’ zei ik.

‘Je zei steeds maar: “Ik ben in de tent! Ik ben in de tent!”’

‘Dat weet ik niet meer.’

“Ik ben in de tent!”

‘Help me eens overeind.’

Hij ondersteunde me en even later liep ik een rondje om ons kamp op benen die aanvoelden als hout. Ik was een beetje miselijk maar nuttigde een volledig maal van bacon met brood en koffie en slaagde erin het binnen te houden. Ik besloot dat ik voldoende hersteld was om verder te reizen en we reden vier, vijf uur in een kalm tempo voor we weer rust hielden. Herhaaldelijk vroeg Charlie hoe ik me voelde en telkens probeerde ik te antwoorden, maar eerlijk gezegd wist ik het niet precies. Of het nu kwam door het gif van de spin of het tegengif van de onwillige dokter, ik was niet echt aanwezig in mijn lichaam. Ik beleefde een koortsige nacht waarin ik steeds wakker schrok en toen ik me ’s ochtends omdraaide om Charlies ochtendgroet te beantwoorden, keek hij me aan en gaf een schreeuw van schrik. Ik vroeg wat er aan de hand was en hij haalde een blikken bord dat ik als spiegel kon gebruiken.

‘Wat is dat?’ vroeg ik.

‘Dat is je eigen kop, vriend.’ Hij zakte op zijn hurken en floot.

De linkerkant van mijn gezicht was grotesk opgezwollen, van mijn kruin helemaal tot aan mijn hals, al werd het bij de schouder minder. Mijn oog was niet meer dan een spleetje en Charlie, die zijn gevoel voor humor weer terug had, beweerde dat ik eruitzag als een halve hond en gooide een stok om te zien of ik erachteraan zou gaan. Ik tastte mijn gezicht af en concludeerde dat de zwelling werd veroorzaakt door mijn kiezen en tandvlees: toen ik met een vinger tegen de tandenrij links onder tikte, schoot er een gierende pijn van boven tot onder door mijn lichaam en weer terug.

‘Er moet daar een hele sloot bloed rondklotsen,’ zei Charlie.

‘Waar had je die dokter gevonden? We moeten terug om te vragen of hij me wil puncteren.’

Charlie schudde zijn hoofd. ‘Hém kunnen we beter niet meer opsnorren. Akkefietje omtrent zijn honorarium. Hij zou me graag weer terugzien, zoveel is zeker, maar ik betwijfel of hij ons nog van dienst wil zijn. Hij had het over nog een nederzetting, een paar mijl verder naar het zuiden. Dat is vermoedelijk onze beste gok, als je denkt dat je dat kunt halen.’

‘Ik neem aan dat er niks anders op zit.’

‘Als met zoveel dingen in het leven, neem ik dat inderdaad aan, broer.’

De tocht verliep langzaam, al was het terrein makkelijk begaanbaar: licht heuvelafwaarts, over vaste, beboste grond. Ik voelde me op een vreemde manier gelukkig, alsof ik iets amusants meemaakte, tot Tub een misstap deed en mijn mond dichtklapte. Ik schreeuwde het uit van pijn, maar barstte op hetzelfde moment in schateren uit omdat het zo lachwekkend was. Ik stak een prop tabak tussen mijn boven- en onderkaak om het schokken op te vangen. Mijn mond liep daardoor vol bruin speeksel, maar ik kon niet spugen omdat dat te pijnlijk bleek, dus leunde ik maar zo’n beetje voorover om het vocht uit mijn mond te laten lopen, op Tubs nek. We werden getrakteerd op een kortstondige sneeuwvlaag; de vlokken waren me welkom en voelden koel op mijn wangen. Mijn hoofd hing scheef opzij en Charlie reed verbaasd starend een rondje om me heen. ‘Je ziet het zelfs van achteren,’ zei hij. ‘Je hoofdhuid is opgezwollen. Je háár is opgezwollen.’ We trokken met een grote boog om de woonplaats van de niet-betaalde dokter heen en vonden de nederzetting een paar mijl verderop, een naamloos oord van nauwelijks een kwart mijl doorsnee met hooguit honderd inwoners. Maar het geluk was met ons, want we stuitten er op een tanddokter genaamd Watts, die voor de deur van zijn nering een pijp zat te roken. Toen ik op de man toe liep, glimlachte hij en zei: ‘Wat een vak heb ik toch, dat ik zowaar blij word als ik iemand zie met zo’n vertrokken gezicht.’ Hij leidde me zijn kleine, doelmatig ingerichte werkvertrek in en naar een leren stoel die piepte en zuchtte van nieuwheid toen ik plaatsnam. Hij trok een blad met glimmende instrumenten naar zich toe en